

Örnsköldsviks kommun

Beslut för förskoleklass och grundskola

---

efter prioriterad tillsyn i Sörlidenskolan F-3
belägen i Örnsköldsvik kommun

Tillsyn i Sörlidenskolan F-3

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Örnsköldsviks kommun under våren 2015. Sörlidenskolan F-3 besöktes av Skolinspektionen den 10 och 11 mars 2015.

Måluppfyllelse och resultat

Kunskapsresultat

Skolverkets officiella statistik av resultaten för de nationella proven i årskurs 3 läsåret 2013/14 visar att i ämnet svenska klarade alla elever kravnivån på ett av åtta delprov och medan det i övriga delprov var mellan 80 och 87 procent som klarade kravnivån. I ämnet matematik klarade alla elever kravnivån i två av de sju delproven medan det i övriga delprov var mellan 59 och 96 procent som klarade kravnivån.

Rektorns sammanställning av skolans kunskapsresultat för årskurs 3 åren 2012–2014 visar att inte alla elever når kunskapsresultaten i ämnena svenska, svenska som andraspråk, matematik och i de natur- och samhällsorienterade ämnena. År 2012 uppnådde samtliga elever kunskapskraven i de natur- och samhällsorienterade ämnena och år 2013 uppnådde samtliga elever kunskapskraven i svenska. För läsåret 2013/2014 framgår att 80 procent av eleverna klarade kravnivån i svenska, 86 procent av eleverna klarade kunskapskraven i svenska som andraspråk, 91 procent av eleverna klarade kunskapskraven i matematik samt 96 procent av eleverna klarade kunskapskraven i de natur- och samhällsorienterade ämnena.

Trygghet och studiero

Vid Sörlidenskolans enhet F-3 bedrivs ett aktivt och medvetet arbete för att skapa trygghet och studiero. Det är många elever som ska samsas i trånga klassrum och kapprum och det finns få möjligheter att nyttja personella resurser till att dela klasser i mindre grupper eftersom det saknas tillgång till grupprum. Dessa faktorer medför att det sker incidenter både i klassrum, kapprum, på skolgården och vid förflyttning i skolans lokaler. I intervjuer framkommer dock att det i det stora hela råder en god stämning på skolan.

Översikt över konstaterade brister i verksamheten

Skolinspektionens ingripanden

Område	Typ av ingripande	Senaste datum för redovisning
1. Undervisning och lärande	Ingen brist konstaterad	
2. Extra anpassningar och särskilt stöd	Ingen brist konstaterad	
3. Bedömning och betygssättning	Ingen brist konstaterad	
4. Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling	Anmärkning	
5. Förutsättningar för lärande och trygghet	Ingen brist konstaterad	
6. Styrning och utveckling av verksamheten	Ingen brist konstaterad	

I kolumnen "Typ av ingripande" anges den allvarligaste formen av ingripande Skolinspektionen har meddelat inom det arbetsområde som granskats. Skolinspektionens bedömningar och datum för när huvudmannen senast ska ha åtgärdat bristerna anges längre fram i detta beslut.

Sammanfattande bedömning

Personalen vid Sörlidenskolan är engagerad och har lång erfarenhet av arbetet på skolan och de undervisande lärarna har i stor utsträckning utbildning för de ämnen de undervisar i. Sörlidenskolan har under ett flertal år haft många rektorsbyten och nuvarande rektor tillträdde sin tjänst vid höstterminens start 2014. Det bedrivs ett utvecklingsarbete vid skolan för att öka samhörigheten mellan skolans olika verksamheter och för att främja elevernas kunskapsresultat.

När det gäller skolans arbete med planen mot kränkande behandling så uppfyller den inte skollagens krav. Planen avspeglar inte förhållandena i enhet F-3 och beskriver inte vilka åtgärder som ska genomföras under året för att förebygga kränkande behandling. Dessutom saknas redogörelse för hur föregående års planerade insatser har genomförts.

Skolinspektionens beslut

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar med stöd av 26 kap. 11 § skollagen (2010:800) Örnsköldsviks kommun en anmärkning.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolan ska, i det dagliga arbetet, arbeta för att elevernas lärmiljö ska präglas av trygghet och studiero och är fri från kränkande behandling. Skolan ska se till att eleverna kan bedriva sina studier i en lugn miljö där de exempelvis inte störs, hotas eller känner sig otrygga av andra elever. Denna miljö bör inte begränsas till enbart lektionssalar, utan även gälla övriga studieutrymmen på skolan som exempelvis skolbibliotek, grupprum. Vidare ska skolan genomföra åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever vid skolan. Om en enskild elev upplever sig kränkt ska omständigheterna utredas, och i förekommande fall åtgärdas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Örnsköldsviks kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Vid skolenheten bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever. (6 kap. 6–10 §§ skollagen)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

Se till att planen mot kränkande behandling återspeglar förhållandena i varje enskild verksamhet och innehåller

- slutsatser av genomförda kartläggningar för att identifiera risker för kränkande behandling,
- konkreta och uppföljningsbara mål och vilka insatser som ska genomföras under året för att förbygga kränkande behandling,
- en redogörelse för hur föregående års planerade åtgärder har genomförts.

Motivering till bedömning av brist

I skollagen anges att det inom ramen för varje särskild verksamhet ska bedrivas ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling. Som ett led i detta ska varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som

behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan. Planen ska upprättas, följas upp och ses över under medverkan av barnen eller eleverna vid den verksamhet för vilken planen gäller.

Av skollagens förarbeten framgår att planen ska vara anpassad till de särskilda förhållanden som råder i den egna verksamheten. Planen ska dels ta sikte på ingripanden i akuta situationer, dels avse både förebyggande och uppföljande verksamhet. Den ska innehålla rutiner för hur personalen i verksamheten ska agera, ansvarsfördelning samt hur händelser och åtgärder ska dokumenteras med mera (prop. 2007/08:95 s. 576 f. och 2005/06:38 s. 139 f.).

Enligt Skolverkets allmänna råd om arbetet mot diskriminering och kränkande behandling (SKOLFS 2012:10) bör planen återspegla förhållandena och förutsättningar i varje enskild verksamhet och en kartläggning ska ligga till grund för bedömningen av vilka insatser som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling under det kommande året.

Skolinspektionen har tagit del av Sörlidenskolans plan mot kränkande behandling som benämns "Likabehandlingsplan 2015" och avser verksamheten från förskoleklass till årskurs 9. Av planen framgår att det finns en övergripande planering för både främjande och förebyggande insatser och en rutin beskrivs för hur personal ska agera vid akuta händelser. Arbetet med planen utgörs av kartläggning och utvärdering av planen två gånger per år. I rektors redogörelse inför tillsynen och i intervju med rektor framkommer att skolan behöver arbeta vidare med utformningen av planen, att målen behöver vara formulerade så att de går att styra mot, att de behöver skapa en struktur för att regelbundet följa upp den och att ta med resultat av den pågående kartläggningen som underlag för de åtgärder som planeras. Aktuell plan beskriver inte slutsatserna av kartläggningen som ska ligga till grund för och förklara de åtgärder som verksamheten satt in. Det framgår inte heller vilka insatser som ska genomföras under året för att förebygga kränkande behandling. Det förebyggande arbetet och de aktiviteter som beskrivs för våren 2015 är av övergripande och generell karaktär. Vilka delar av det förebyggande arbetet som avser de olika specifika verksamheterna framgår inte (förskoleklass, årskurserna 1-3 och årskurserna 4-9).

I planen saknas även en redogörelse för hur planerade åtgärder genomfördes under föregående period.

Skolinspektionen bedömer att skolans arbete med planen mot kränkande behandling inte lever upp till skollagens krav.

Motivering till anmärkning som ingripande

Vid tillsynen har inte framkommit annat än att skolans personal arbetar målinriktat för att skapa en skolmiljö som präglas av trygghet och för att motverka kränkande behandling.

Mot bakgrund av detta bedömer Skolinspektionen bristen som mindre allvarlig och tilldelar Örnsköldsviks kommun en anmärkning.

Övriga arbetsområden

Undervisning och lärande

Skolan ska se till att den ordinarie undervisningen utgår från och genomförs på ett sådant sätt att den främjar elevernas möjligheter att nå de nationella målen och kunskapskraven. I detta ingår att läraren ger eleverna ett aktivt lärarstöd genom att exempelvis genomföra strukturerade lektioner, genomföra undervisningen utifrån tydliga mål och syften och ge eleverna tydliga beskrivningar och förklaringar. Vidare anpassar läraren undervisningen efter elevernas olika förkunskaper, intressen och lärtilar och ger eleverna såväl stöd som stimulans och utmaningar. I detta arbete kan samråd med elevhälsan underlätta. Genom bland annat en varierad, stimulerande och utmanande undervisning, och genom konstruktiv återkoppling, stärker läraren elevernas vilja att lära. För att kunna individanpassa undervisningen och ge eleverna inflytande över denna är det centralt att läraren skaffar sig kunskap om elevernas olika behov och förutsättningar, liksom låter eleverna vara delaktiga i planeringen av undervisningen.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Skolans lärmiljöer måste anpassas så att de elever som riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås får stöd i form av extra anpassningar eller särskilt stöd. Skolan ska utveckla metoder för att stimulera och stödja tills åtgärderna får effekt genom att situationen för den enskilda eleven eller en grupp elever förbättras.

När skolans arbetssätt och arbetsformer inte är tillräckliga för att möta elevens behov ska en analys genomföras av hur skolan kan anpassa lärmiljöerna eller undervisningens innehåll och genomförande. Skolans svårigheter att möta elevens behov kan framkomma till exempel i undervisningen, genom resultat på nationella prov eller genom uppgift från eleven och dess vårdnadshavare. Lärare och elevhälsa ska oftast samråda för att kunna avgöra lämpliga insatser. Eleven och vårdnadshavaren ska vara delaktiga i detta. Det kan också handla om att skolan behöver förbättra sitt arbete med att hjälpa en elev med att planera och strukturera sina studier, färdighetsträning, specialpedagogiska insatser under en kortare tid, särskilda hjälpmedel eller utrustning och digital teknik

med anpassade programvaror eller mer långvariga insatser såsom studiehandledning på modersmål eller regelbundna specialpedagogiska insatser såsom regelbunden kontakt med en speciallärare. Huvudregeln är att särskilt stöd ska ges i elevens ordinarie grupp om inte detta visats vara olämpligt utifrån elevens behov. Insatserna ska utvärderas och korrigeras om de inte haft avsedd effekt.

Bedömning och betygssättning

Skolan ska se till att läraren gör en allsidig bedömning av elevernas kunskaper utifrån de nationella kunskapskraven, och ger eleven och dess vårdnadshavare information om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling. Eleven ska, när omdömen ges eller betyg sätts i olika ämnen, enbart bedömas utifrån de nationella kunskapskraven och inte utifrån andra kriterier som läraren och skolan själv upprättat. Lärarens analyser av elevernas kunskaper ska bygga på olika underlag, som tillsammans ger en bred och allsidig bild av elevernas kunskaper. I detta ingår att läraren bl.a. ska använda sig av nationella ämnesprov tillsammans med övriga muntliga och skriftliga elevprestationer. Vidare ska skolan göra eleven och dess vårdnadshavare delaktiga i elevens utveckling genom att, löpande under studietiden och genom utvecklingssamtal, informera om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling och hur denna bäst kan stödjas.

Förutsättningar för lärande och trygghet

Skolan ska se till att viktiga förutsättningar för elevernas lärande och trygghet är uppfyllda på skolan. Rektorn ska i ett tidigt skede uppmärksamma elever som av ogiltiga skäl inte deltar i skolarbetet, så att eleven så snart som möjligt deltar. Skolan ska bedriva ett aktivt värdegrundarbete, som innebär att exempelvis grundläggande demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter kommer till uttryck i praktisk handling.

Vidare ska lärarna ha kompetens och samverka med varandra, för att genom till exempel erfarenhetsutbyte utveckla skolans undervisning. Centrala stödfunktioner som skolbibliotek, elevhälsa och studie- och yrkesvägledning används aktivt i utbildningen, för att stödja och främja elevernas utveckling mot de nationella målen. Skolan ska således inte bara ha tillgång till dessa funktioner, utan de ska kontinuerligt användas i undervisning och övrig skolverksamhet.

Styrning och utveckling av verksamheten

Rektor ska, genom ett aktivt ledarskap, styra och utveckla verksamheten vid skolan så att alla elever ges en likvärdig utbildning av god kvalitet i en trygg miljö. Därför ska rektor, tillsammans med elever och personal, ha ett långsiktigt arbete för att nå detta syfte. Arbetet sker genom att utifrån en analys av nuläget identifiera verksamhetens utvecklingsbehov och med grund i denna analys sedan vidta nödvändiga förbättringsåtgärder. Detta innebär exempelvis att personalen ges kompetensutveckling som motsvarar de behov som framkommit genom analys av verksamhetens

Beslut

2015-06-02

8 (10)

Dnr 43-2014:8707

förbättringsområden. Det innebär också att rektor fördelar verksamhetens resurser på ett sätt som svarar mot elevernas behov, så att alla elever ges förutsättningar att nå målen för utbildningen.

Bedömning

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att skolenheten uppfyller författningarnas krav inom dessa arbetsområden.

På Skolinspektionens vägnar

Elisabeth Wikén
Beslutsfattare

Anita Wiklander
Föredragande

Bilagor

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Bilaga 2: Fakta om Sörlidenskolan F-3

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen granskar regelbundet all skolverksamhet i hela landet, för att se att den följer de lagar, regler och läroplaner som finns för verksamheten. Målet är att bidra till alla barns och elevers lika rätt till god utbildning i en trygg miljö, där alla når minst godkänt i alla ämnen.

Skolinspektionen granskar alla huvudmän, vilket innebär alla kommuner, utbildningsföretag och andra organisationer som driver skolverksamhet. Tillsynen görs vart tredje år. All skolverksamhet som en viss huvudman ansvarar för ingår i tillsynen. Det handlar om förskola, förskoleklass, grundskola, gymnasieskola, grund- och gymnasiesärskola, vuxenutbildning, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet.

Alla skolenheter ingår i tillsynen. Skolinspektionen prioriterar att besöka de skolor där en hög andel elever riskerar att inte få den utbildning de har rätt till. Det innebär att vi kan stanna längre på dessa skolenheter under själva tillsynsbesöket, men också att vi bättre kan följa upp att eventuella brister åtgärdas och ge råd och vägledning.

Skolinspektionen bedömer om, och i sådana fall på vilket sätt, den granskade verksamheten inte uppfyller de regler som gäller. Myndighetens granskning utgår bland annat från skollagen, förordningar och läroplaner. Bestämmelser som verksamheterna är skyldiga att följa.

När Skolinspektionen har tagit in tillräcklig information gör myndigheten en bedömning av om verksamheten lever upp till de lagar och regler som finns för verksamheten. Alla huvudmän får ett tillsynsbeslut för de verksamheter som huvudmannen ansvarar för. Dessutom får de skolenheter där Skolinspektionen fördjupat tillsynen och gjort tillsynsbesök ett eget beslut, som bara handlar om den skolenheten.

Skolinspektionen fattar också enskilda beslut avseende huvudmannens ansvarstagande över de skolformer som huvudmannen ansvarar för.

Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på de sakuppgifter som Skolinspektion grundar sina bedömningar på.

I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.

Fakta om Sörlidenskolan F-3

Prioriterad tillsyn

Skolinspektionen genomför under våren 2015 en granskning på övergripande nivå av hur Örnsköldsviks kommun tar ansvar för sina grundskolor. Tillsynsbesök genomförs också på de grundskolor som bedöms ha störst behov av utveckling. Skolinspektionen har prioriterat att besöka Sörlidenskolan på grund av att officiell statistik visat på låga kunskapsresultat och att Skolinspektionens enkät inför tillsynen, som besvarats av lärare och vårdnadshavare, visat låga värden på områdena studiemiljö och ledarskap.

Vid tillsynsbesöket har Skolinspektionen genomfört intervjuer med elever i årskurs 3, pedagogisk personal, elevhälsa samt skolans rektor. Vid tillsynen har även lektionsobservationer genomförts.

Fakta om skolan

Sörlidenskolan är belägen strax norr om Örnsköldsviks centrum. Vid skolan bedrivs verksamhet från förskoleklass till årskurs 9, skolan är organiserad i två enheter, förskoleklass till årskurs 3 och årskurs 4–9. Detta beslut avser enhet F-3. Skolinspektionens tillsyn i enhet 4–9 handläggs i ärende med diarienummer 43-2014:609.